

Waterschap Veluwe

**Uitkomsten
jaarrekeningcontrole en
overige informatie 2010**

Verslag van bevindingen voor
het algemeen bestuur van Waterschap Veluwe

VERTROUWELIJK

Aan het Algemeen Bestuur van Waterschap Veluwe
t.a.v. de heer G. Verwolf
Postbus 4142
7320 AC APELDOORN

Arnhem, 10 maart 2011

AJS/IB/011A635

Geachte leden van het bestuur,

In aansluiting op onze controle van de jaarrekening 2010 van Waterschap Veluwe hebben wij het genoegen u de resultaten hiervan te presenteren.

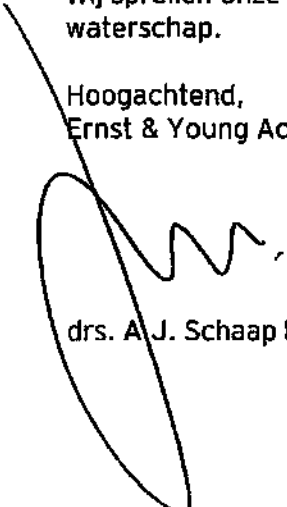
Dit accountantsverslag gaat in op onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de controle van de jaarrekening, de geplande reikwijdte en timing van de controle, onze controleverklaring en onze belangrijkste controlebevindingen, waaronder eventuele tekortkomingen in de interne beheersing, alsmede onze onafhankelijkheid. Het bevat tevens onze overige mededelingen uit hoofde van onze functie als externe accountant, voor zover noodzakelijk geacht. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door u en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

De onderwerpen die in dit accountantsverslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening van Waterschap Veluwe. De in dit accountantsverslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de jaarrekening 2010.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of uw eventuele vragen te beantwoorden.

Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van uw waterschap.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. A.J. Schaap RA

R.H. Gosselink RA

Inhoudsopgave

1	Bestuurlijke samenvatting	2
1.1	Controleverklaring bij de jaarrekening 2010	2
1.2	Accountantsoordeel	2
1.3	Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen inzake de jaarrekeningcontrole	3
1.4	Het resultaat over 2010 en de financiële positie per 31 december 2010	3
1.5	De informatiewaarde van de jaarstukken 2010	4
2	Onze controleaanpak in relatie tot het controleprotocol	5
2.1	Reikwijdte van de opdracht en de aandachtspunten in het controleprotocol	5
2.2	Controle van de getrouwheid	5
2.3	Controle van de rechtmatigheid	6
2.4	Gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstoleranties	6
3	Belangrijkste uitkomsten in het kader van de controle van de jaarrekening 2010	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Bevindingen over de interne beheersing	8
3.2.1	Algemeen	8
3.2.2	Beoordeling van de rechtmatigheid	8
3.2.3	Rechtmatigheidsbeheer	8
3.2.4	De overige voorwaarden zijn nageleefd	9
3.2.5	Het begrotingscriterium is niet overtreden	9
3.2.6	Misbruik en oneigenlijk gebruik	9
3.2.7	Niet-financiële beheershandelingen	10
3.3	Belangrijkste bevindingen in het kader van de naleving van de verslaggevingsregels	10
3.3.1	Algemeen	10
3.4	Fusie Waterschap Veluwe en Vallei & Eem	10
3.5	Waterlandstichting	11
3.6	Het Waterschapshuis	11
3.7	Btw teruggave Belastingdienst	11
3.8	Uitbesteding werkzaamheden laboratorium	12
3.9	Projecten Ruimte voor de Rivier en KRW	12
4	Overige opmerkingen	13
4.1	Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens	13
4.2	Analyse van het resultaat	13
4.3	Analyse van de financiële positie	14
4.4	Informatiewaarde van de jaarstukken	14
5	Informatie uit hoofde van onze functie als externe accountant	16

2010
Uitkomsten controle

1 Bestuurlijke samenvatting

In dit hoofdstuk geven wij kort weer onze bestuurlijk belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening 2010.

1.1 Controleverklaring bij de jaarrekening 2010

Wij hebben bij de jaarrekening 2010 van uw waterschap een goedkeurend oordeel verstrekt voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Per 15 december 2010 is de term accountantsverklaring veranderd naar de term controleverklaring. De tekst is ook veranderd. Daarmee wordt een duidelijkere relatie gelegd met de opdracht van de accountant. Een controleopdracht leidt tot een controleverklaring, een beoordelingsopdracht tot een beoordelingsverklaring en een samenstellingsopdracht tot een samenstellingsverklaring. De term controleverklaring is hierbij een containerbegrip geworden, namelijk een verklaring afgegeven door een accountant. De oude betekenis van de controleverklaring vervalst. Daarmee komt een einde aan de spraakverwarring rond verklaringen van accountants. Hoewel de wet vraagt om een controleverklaring, doet de wijziging van de term 'accountantsverklaring' in 'controleverklaring' niets af aan de essentie van de opdracht die de accountant uitvoert en de mate van zekerheid die hij als uitkomst van die werkzaamheden verstrekt.

1.2 Accountantsoordeel

Wij zullen separaat het dagelijks bestuur machtigen onze controleverklaring 2011 bij de jaarrekening 2010 van uw waterschap op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel over de getrouwheid:	Goedkeurend
Oordeel over de rechtmatigheid:	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

De goedkeurende strekking van de controleverklaring voor zowel het getrouwheids- als het rechtmatigheidsoordeel betekent dat de jaarrekening met een redelijke mate van zekerheid geen fouten of onzekerheden bevat die in totaliteit de voor de jaarrekeningcontrole gehanteerde goedkeuringstolerantie overschrijden. Het goedkeurende oordeel voor de rechtmatigheid houdt in dat de financiële beheershandelingen die door het dagelijks bestuur zijn verricht voldoen aan de van toepassing zijnde wetten, verordeningen en regels, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens zoals opgenomen in de jaarrekening en de verplichte bijlagen bij de jaarrekening, gecontroleerd. De in het jaarverslag opgenomen programmaverantwoording, paragrafen en financiële positie hebben wij niet gecontroleerd. In het kader van onze opdracht hebben wij deze gegevens alleen getoetst op tegenstrijdigheden met de in de jaarrekening opgenomen informatie.

1.3 **Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen inzake de jaarrekeningcontrole**

Uit onze werkzaamheden resteert onderstaand controleverschil en onzekerheid. Aangezien het totaalbedrag aan fouten en onzekerheden de controletoleranties niet overschrijden, hebben deze bevindingen geen gevolgen voor de goedkeurende strekking van onze controleverklaring.

De toelichting bij het controleverschil is opgenomen in dit accountantsverslag.

	Fouten (€)	Onzekerheden (€)
Totale verschillen in het kader van de rechtmatigheid	272.000	-

1.4 **Het resultaat over 2010 en de financiële positie per 31 december 2010**

In de nota van aanbidding bij de jaarrekening heeft u een uiteenzetting opgenomen van het financiële resultaat over het boekjaar 2010. Het saldo van baten en lasten over het jaar 2010 bedraagt € 3,3 miljoen voordelig (2009: € 2,3 miljoen nadelig).

Het resultaat over het boekjaar 2010 is overigens € 6,2 miljoen beter dan begroot (begroot was € 2,9 miljoen nadelig). Ten opzichte van de herziene raming (Burap t/m augustus) waar gerapporteerd is dat het verwachte resultaat voordelig € 1,5 miljoen was ten opzichte van de begroting betreft het een verbetering van het resultaat van € 4,7 miljoen ten opzichte van de begroting.

Naar onze mening is het gerealiseerde resultaat ten opzichte van de tussentijdse rapportage als fors te kwalificeren. Het is wenselijk nader te analyseren op welke wijze de voorspelbaarheid van het resultaat kan worden begroot. Hoewel in de analyse een substantieel deel als 'incidenteel' kan worden gekwalificeerd, zitten hierin ook elementen die behoren bij de bedrijfsvoering. Naar onze mening kan hierop uw organisatie zich verder verbeteren. Overigens is ons medegedeeld dat al diverse maatregelen in 2011 zijn getroffen om de voorspelbaarheid van het jaarresultaat te vergroten.

Zonder naar volledigheid te streven, wordt de afwijking in het exploitatieresultaat in 2010 ten opzichte van de herziene begroting 2010 in belangrijke mate beïnvloed door de volgende (bijzondere) ontwikkelingen:

- Lagere rentelasten en afschrijvingskosten ad € 1,3 miljoen met name veroorzaakt door de latere overname van installaties van Waterlandstichting.
- Lagere kosten van goederen en diensten van derden ad € 1,9 miljoen (waaronder lagere kosten voor slibverwerking ad € 0,5 miljoen, onderhoudskosten € 0,4 miljoen en overige gebruiksgoederen ad € 0,3).
- Lagere bijdragen aan overheden ad € 0,5 miljoen.
- Hogere opbrengsten vanuit de heffing waterschapsbelastingen ad € 0,4 miljoen.
- Correctie op de afschrijving van het gemaal Antlia ad € 0,3 miljoen.

Voor een verdere analyse van het resultaat verwijzen wij naar de in de jaarrekening opgenomen informatie. Tevens vindt u een analyse opgenomen in paragraaf 4.3 van dit verslag.

Het totaal van de reserves volgens de balans ultimo 2010 bedraagt € 29,7 miljoen (2009: € 26,4 miljoen), hetgeen een stijging betekent van € 3,3 miljoen als gevolg van de verwerking van het positieve exploitatieresultaat 2010. Voor een analyse met betrekking tot de samenstelling van het eigen vermogen verwijzen wij naar paragraaf 4.2. van dit verslag.

Op basis van het weerstandsvermogen, rekening houdend met de totale reservepositie, het huidige financiële beleid en de in de paragraaf weerstandsvermogen omschreven risico's is in het jaarverslag terecht geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van een ruim voldoende niveau is.

1.5 De informatiewaarde van de jaarstukken 2010

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een goed inzicht geeft in het gerealiseerde resultaat over het jaar 2010 en de financiële positie per 31 december 2010. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de over- en onderschrijdingen die ten opzichte van de door het algemeen bestuur goedgekeurde en vastgestelde begroting hebben plaatsgevonden.

Conform de hiervoor geldende voorschriften is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijke voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

2 Onze controleaanpak in relatie tot het controleprotocol

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. De planning en uitvoering van onze controle en de daaraan gerelateerde advieswerkzaamheden zijn gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening 2010.

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de tussentijdse controle en de eindejaarscontrole. In onze tussentijdse controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen, alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de balanscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandcontroles en daar waar noodzakelijk gegevensgerichte controlemaatregelen uit.

Voorts beoordelen wij of de jaarrekening voldoet aan de eisen gesteld in hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het jaarverslag toetsen wij marginaal op tegenstrijdigheden met de jaarrekening.

2.1 Reikwijdte van de opdracht en de aandachtspunten in het controleprotocol

Onze controleaanpak richt zich zowel op het getrouwe beeld van de baten en lasten over 2010 en van de grootte en samenstelling van de financiële positie per 31 december 2010 als op de financiële rechtmatigheid van die baten en lasten én van de balansmutaties in de jaarrekening 2010.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2010 is vastgelegd in de opdrachtbevestiging d.d. 24 september 2010. Deze brief is uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2010.

2.2 Controle van de getrouwheid

De controle van de getrouwheid van de jaarrekening heeft ten doel vast te stellen dat de in de jaarrekening opgenomen financiële informatie een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid. Bij deze controle maken wij gebruik van de bij het waterschap ingebouwde controles in de uitvoeringsprocessen en gaan wij na in welke mate gesteund kan worden op de interne organisatie. Wij stellen dus vooral vast dat het waterschap zelf de processen adequaat beheerst en daardoor betrouwbare financiële informatie tot stand kan brengen. In de afrondende controlefase gaan wij na of de door uw waterschap opgestelde conceptjaarrekening juist is afgeleid uit de financiële administratie en stellen wij vast of deze conceptjaarrekening voldoende inzicht biedt en ook verder voldoet aan de in wet- en regelgeving gestelde eisen.

Gezien de aard van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden, welke zijn gebaseerd op de door uw bestuur aan ons verstrekte opdracht en de daarbij te hanteren goedkeuringstolerantie kan deze nooit de absolute zekerheid geven dat er geen materiële

onjuistheden in de jaarrekening voorkomen. In onze controleverklaring geven wij dit weer met de woorden 'redelijke mate van zekerheid'.

2.3 Controle van de rechtmatigheid

De controle van de rechtmatigheid richt zich op de naleving van relevante wet- en regelgeving en besluiten van het algemeen bestuur, voor zover de foutenkans die voortvloeit uit het niet naleven van de wet- en regelgeving en/of besluiten direct financiële consequenties heeft voor de jaarrekening.

In overeenstemming met de opdracht van het algemeen bestuur, nader vastgelegd in het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 23 april 2008, hebben wij de rechtmatigheidscontrole uitgevoerd. Hierbij hebben wij als uitgangspunt het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader gehanteerd voor de wet- en regelgeving die voor het waterschap van toepassing is.

Wij toetsen, op basis van risicoanalyse, overigens primair of de organisatie voldoende maatregelen heeft getroffen om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Dit houdt in dat wij niet zelfstandig alle wet- en regelgeving in detail beoordelen op de mogelijkheid van het zich voordoen van (juridische en financiële) risico's. Wij maken hiervoor gebruik van de door uw waterschap uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot het rechtmatigheidsbeheer.

2.4 Gehanteerde goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Waterschapsbesluit stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

U heeft ons voor het boekjaar 2010 opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Op basis van de jaarrekening 2010 van uw waterschap betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van ongeveer € 550.000 en een totaal van onzekerheden van ongeveer € 1,7 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Voor het al dan niet opnemen van bevindingen in het verslag van bevindingen heeft u ons een rapporteringstolerantie voorgeschreven van € 100.000. Dit betekent dat, uitgaande bij de controle van de jaarrekening 2010 van een goedkeuringstolerantie van € 550.000 alle door ons geconstateerde fouten of onzekerheden groter of gelijk aan € 100.000 in dit verslag van bevindingen zijn opgenomen.

Wij wijzen u erop dat onze controle niet was gericht op het vormen van een oordeel over de administratieve organisatie en interne beheersing als zodanig. De in dit rapport opgenomen bevindingen en aanbevelingen kunnen dan ook niet als limitatief worden beschouwd. Tevens benadrukken wij hier dat gelet op het karakter van deze rapportage, de inhoud hiervan naar haar aard kritisch is. Daardoor wordt in het algemeen voorbijgegaan aan de activiteiten en processen die binnen uw waterschap veelal goed georganiseerd zijn.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht om een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening van Waterschap Veluwe. Ze zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Onze werkzaamheden hebben overigens geen aanwijzingen opgeleverd voor opgetreden fraudes of onrechtmatigheden.

3 Belangrijkste uitkomsten in het kader van de controle van de jaarrekening 2010

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk hebben wij achtereenvolgens onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen opgenomen naar aanleiding van onze onderzoeken betreffende de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening 2010. Voor de volledigheid merken wij op dat de bevindingen die wij in de navolgende paragrafen vermelden geen invloed hebben op ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid.

3.2 Bevindingen over de interne beheersing

3.2.1 Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2010 van Waterschap Veluwe hebben wij de interne beheersingsmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en de werking van interne beheersingsmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om zekerheid te verschaffen omtrent het interne beheersingssysteem als zodanig. Onze beoordeling van de interne beheersingsmaatregelen behoeft derhalve niet alle materiële leemtes in die beheersingsmaatregelen aan het licht te hebben gebracht. Wij hebben hierover in onze managementletter van 20 december 2010 gerapporteerd aan directie en dagelijks bestuur, waarbij wij van mening waren dat er in voldoende mate aandacht is voor interne beheersing.

In onze managementletter 2010 hebben wij aandacht gevraagd voor de discipline met betrekking tot de nacalculatie van de projecten. Daarnaast constateerden wij dat de uitgangspunten zoals vastgelegd in de verordening 'beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Veluwe' niet integraal overeenkwamen met de normen in de wet RUDDO. Afsluitend hebben wij integraal de voortgang van de aanbevelingen vanuit voorgaande jaren besproken. Wij zijn van mening dat uw organisatie in voldoende mate anticipeert op de gedane aanbevelingen.

3.2.2 Beoordeling van de rechtmatigheid

Naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid geven wij met betrekking tot de onderstaande aspecten onze belangrijkste overige bevindingen en aanbevelingen weer. Deze hebben betrekking op de interne organisatie van het rechtmatigheidsbeheer, de naleving van het voorwaardencriterium bij de diverse significante processen, de begrotingsrechtmatigheid, het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium en de niet financiële beheershandelingen.

In het vervolg van deze paragraaf geven wij onze bevindingen en aanbevelingen bij deze onderwerpen.

3.2.3 Rechtmatigheidsbeheer

U heeft in 2010 wederom door middel van de uitgevoerde interne controle werkzaamheden aangetoond dat uw organisatie in haar algemeenheid rechtmatig handelt. Naar aanleiding van interim controle hebben wij vastgesteld dat het proces inkoop en aanbesteding adequaat is

georganiseerd maar dat naleving van de opgestelde procedures en richtlijnen nadere aandacht behoeft.

Europese aanbestedingen

Waterschappen dienen te voldoen aan de Europese richtlijnen voor aanbestedingen van overheidsopdrachten.

Over het boekjaar 2010 is door u een integrale scan uitgevoerd ter vaststelling van de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Hierbij heeft u gebruik gemaakt van de aanwezige aanbestedingskalender en het aanwezige contractenregister. Vanuit deze controle en onze beoordeling hiervan blijkt dat een bedrag van € 272.000 als onrechtmatig moet worden aangemerkt in verband met het doen van uitgaven waarvoor aanbestedingsrechtelijk een Europese aanbestedingsprocedure gevolgd had moeten worden. U bent voornemens hiertoe in 2011 een aanbestedingstraject uit te voeren.

Aangezien dit bedrag (cumulatief) onder de voorgeschreven controletolerantie van € 550.000 blijft, heeft deze bevinding geen gevolgen voor het rechtmatigheidoordeel in de controleverklaring.

3.2.4 De overige voorwaarden zijn nageleefd

Het voorwaarden criterium gaat in op de naleving van de (externe) wet- en (interne) regelgeving door het dagelijks bestuur. Afgezien van de zojuist genoemde aanbesteding hebben wij terzake geen bevindingen.

3.2.5 Het begrotingscriterium is niet overtreden

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen/kredieten) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het (financiële) beleid en de daarvoor benodigde middelen. Door een goede inrichting van de (administratieve) organisatie en planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat tijdig over afwijkingen wordt gerapporteerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten alsmede de balansposten tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat de begrote lasten en/of kredieten op programmaniveau niet zijn overschreden.

3.2.6 Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw waterschap heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen.

Dit heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

3.2.7 Niet-financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen en de opzet van juridische control in de organisatie. Binnen dit interne beheersingssysteem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Het is wenselijk de juridische control verder vorm te geven. Juridische control is van belang voor een adequate beheersing van juridische risico's (claimgevoeligheid), ter bewaking van het voldoen aan wet- en regelgeving en ter bevordering van de rechtmatigheid.

Wij hebben geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij het waterschap betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maken.

3.3 *Belangrijkste bevindingen in het kader van de naleving van de verslaggevingsregels*

3.3.1 Algemeen

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW). Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening van Waterschap Veluwe aan de belangrijkste bepalingen zoals deze in het BBVW zijn opgenomen, voldoet.

Conform de hiervoor geldende voorschriften is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijke voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

3.4 *Fusie Waterschap Veluwe en Vallei & Eem*

Door de waterschappen is besloten tot een ambtelijke fusie te komen per 1 januari 2012 en hierbij is het voornemen uitgesproken tot een bestuurlijke fusie te komen met ingang van 1 januari 2013. Het algemeen bestuur van beide waterschappen hebben per 1 december 2010 ingestemd met de door het dagelijks bestuur voorgestelde hoofdstructuur voor de ambtelijke organisatie van het tijdelijke samenwerkingsverband en het nieuwe waterschap.

Hiertoe heeft het algemeen bestuur het dagelijks bestuur het mandaat gegeven om verdere uitwerking van de plannen te bewerkstelligen. Hiertoe is een krediet beschikbaar gesteld van € 850.000 voor eenmalige frictiekosten. De samenvoeging van de ambtelijke organisatie zal per 1 januari 2012 moeten worden geëffectueerd. Met betrekking tot het proces van samenvoeging zijn nog vele stappen te zetten waar het personeel en huisvesting er twee van zijn. Aangezien er nog geen concrete besluiten zijn genomen inzake personeel en huisvesting hebben de voorgenomen plannen en mogelijke effecten hiervan nog geen weerslag op de cijfers ultimo 2010. U kunt hierbij onder andere denken aan afwaardering van het

kantoorpand indien blijkt dat huisvesting elders plaatsvindt of het treffen van een voorziening indien medewerkers als boven-formatief worden gekwalificeerd.

3.5 Waterlandstichting

In het verleden is de constructie met Waterlandstichting in het leven geroepen om op die manier de btw over de investeringen gemaakt door Waterlandstichting (waterzuiveringsinstallaties en een gemaal) terug te vorderen. Deze constructie is na uitspraken van de Hoge Raad en het Europese Hof niet langer toegestaan.

Als gevolg hiervan is in 2010 een compromis bereikt tussen de Belastingdienst en Waterlandstichting en is Waterlandstichting per 1 juli 2010 geliquideerd. Het compromis leidde tot de betaling van een eenmalige last van € 1,9 miljoen door Waterschap Veluwe per 30 juni 2010 welke reeds in de jaarrekening van 2009 is verantwoord en het afdragen van de btw over de toekomstige huurverplichtingen tegen contante waarde (€ 1,7 miljoen). Dit bedrag is in 2010 alsnog geactiveerd en zal gedurende de resterende levensduur van de betreffende activa worden afgeschreven. Derhalve heeft het een marginaal effect op de exploitatierekening in toekomstige jaren.

Een gevolg van de liquidatie van Waterlandstichting is dat het economisch eigendom van de installaties teruggesteerd is aan het waterschap en de leningen waarvoor het waterschap garant stond zijn overgedragen aan het waterschap (€ 48 miljoen).

Gezien het feit dat de levering van de installaties op een later tijdstip plaats vond dan verwacht in de herziene begroting (verwacht was medio 2010, werkelijke overdracht december 2010) is er een voordeel gerealiseerd inzake de afschrijvingslasten van ruim € 1 miljoen in 2010, maar daarentegen ook een hogere dotatie aan de voorziening afschrijvingen Waterlandstichting van € 0,5 miljoen.

3.6 Het Waterschapshuis

Per 1 juli 2010 is de stichting 'Het Waterschapshuis' opgeheven en is het in een gemeenschappelijke regeling ondergebracht waarmee een versterking van de toezichtstructuur wordt beoogd. Dit houdt onder andere in dat het algemeen bestuur wordt gevormd door de 26 deelnemende waterschappen en dat het dagelijks bestuur hieruit wordt geformeerd. De GR heeft in 2010 alsnog verantwoording afgelegd over de afgelopen drie jaren. Uit deze informatie blijkt dat u als waterschap mogelijk nog een bedrag uit de liquidatie zult ontvangen. Aangezien de hoogte van dit bedrag nog niet bekend is, is een vordering nog niet opgenomen. Wij onderschrijven deze verwerkingswijze.

3.7 Btw teruggave belastingdienst

U heeft in 2010 formeel akkoord van de belastingdienst ontvangen inzake de te hanteren vooraf trek percentages voor de vergistings-, warmtekoppelings- en ontwateringsinstallaties (respectievelijk 100%, 22% en 20%). Uw belastingadviseur heeft namens Waterschap Veluwe een vordering bij de belastingdienst neergelegd van ongeveer € 1,6 miljoen. Dit bedrag is inclusief de in aanmerking te nemen vooraf trek betreffende de Demon installatie van circa € 292.000. In 2011 is hiertoe door de Belastingdienst mondeling instemming verricht, onder de voorwaarden dat het waterschap het percentage verder onderbouwd en de belastingdienst hiervoor nog een controle komt uit voeren (geïnvesteed bedrag en aanwezigheid van de

activa). Gezien de onzekerheid van de hoogte van het bedrag en de toekenning in 2011 is deze opbrengst niet als bate verantwoord in 2010. Het restant van bijna € 1,3 miljoen is wegens het formele akkoord wel reeds als bate verantwoord. Wij onderschrijven de huidige verwerkingswijze.

3.8 Uitbesteding werkzaamheden laboratorium

U laat uw laboratorium werkzaamheden uitvoeren door het waterlaboratorium van Waterschap Groot Salland. Dat laboratorium voert de werkzaamheden uit voor een zevental opdrachtgevers. De jaarlast van deze werkzaamheden worden begroot op € 660.000. De nu in de jaarrekening verwerkte lasten bedragen € 706.000. De eindafrekening van Groot Salland zal pas eind maart beschikbaar komen waardoor wij een onzekerheid hebben met betrekking tot de volledigheid van de verantwoorde lasten. Op basis van de eindafrekeningen van voorgaande jaren schatten wij in dat deze afrekening niet materieel is. Derhalve kunnen wij ons met de huidige verantwoorde jaarlast verenigen.

3.9 Projecten Ruimte voor de Rivier en KRW

Een bijzonder aandachtspunt voor de verwerking in de jaarrekening zijn de geplande uitgaven van een aantal grote projecten. Deze projecten vinden voor rekening en risico plaats van het waterschap in opdracht van derde partijen. Ter dekking van het risico hanteert het waterschap ook een risico-opslag, waarmee het risico in principe is afgedekt. De kosten die hiermee zijn gemoeid, en de bijbehorende opbrengsten zullen de komende jaren sterk fluctueren. Indien deze baten en lasten rechtstreeks via de exploitatie zouden lopen, kan dit ongewenste effecten hebben op de bepaling van de tarieven. Om voornoemde reden is de verwerking in de jaarrekening een bijzonder aandachtspunt.

Tot op dit moment waren de kosten relatief beperkt en werden deze geactiveerd onder de materiële activa (per saldo nihil tot op heden). Om maximaal tegemoet te komen aan de bezwaren zoals hiervoor vermeldt, en om tevens maximaal inzicht te bieden in de activiteiten en bijbehorende kosten en opbrengsten is vanaf boekjaar 2010 de verslaggeving met betrekking tot dit aspect enigszins aangepast.

U heeft ingaande boekjaar 2010 de lasten gepresenteerd onder de post 'voorraden' op de balans, waarbij de ontvangen voorschotten onder de kortlopende schulden staan verantwoord. Saldering zal plaats vinden nadat de deelfase van het werk is afgerond. Hierbij geeft het saldo van het onderhanden werk (voorraden minus ontvangen voorschotten) informatie over het saldo voor projecten Ruimte voor de Rivier en KRW. De reden voor deze verwerking is dat het werk in opdracht van derden is.

In het jaarverslag wordt inhoudelijk een toelichting gegeven in paragraaf 2.2.4 als onderdeel van programma 1 en 2. Per saldo is in het programma 1 en 2 op dit onderdeel een resultaat van nihil verantwoord.

4 Overige opmerkingen

4.1 Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens

De grens van de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens voor 2010 is definitief bekend gemaakt door het Ministerie. Het normbedrag bedraagt € 193.000. Wij hebben geconstateerd dat geen medewerkers van Waterschap Veluwe boven de gestelde grens uitkomen. Derhalve is geen nadere toelichting in de jaarrekening opgenomen.

4.2 Analyse van het resultaat

Het positieve resultaat over 2010 bedraagt (na onttrekkingen aan de reserves) € 3,3 miljoen positief ten opzichte van een herziene raming van € 1,4 miljoen negatief.

Zonder naar volledigheid te streven, wordt de afwijking in het exploitatieresultaat in 2010 ten opzichte van de herziene begroting 2010 in belangrijke mate beïnvloed door de volgende (bijzondere) ontwikkelingen:

- Lagere rentelasten en afschrijvingskosten ad € 1,3 miljoen met name door de latere overname van installaties van Waterlandstichting.
- Lagere kosten goederen en diensten van derden ad € 1,9 miljoen (waaronder lagere kosten inzake slibverwerking ad € 0,5 miljoen, onderhoudskosten € 0,4 miljoen en overige gebruiksgoederen ad € 0,3).
- Lagere bijdragen aan overheden ad € 0,5 miljoen.
- Hogere opbrengsten vanuit de heffing waterschapsbelastingen ad € 0,4 miljoen.
- Correctie afschrijving nieuwbouw gemeaal Antlia ad € 0,3 miljoen.

In onderstaand overzicht hebben wij een globale analyse gemaakt van de verschillen tussen de herziene rapportage (t/m augustus) en de jaarrekening.

	Burap (herziene raming)	Jaarrekening 2010	Mutatie na augustus
begroot resultaat	-2,9	-2,9	
Waterlandstichting	0,5	0,9	0,4
Lagere afschrijving	0,2	0,7	0,5
Bijdragen derden	0,1	0,7	0,6
Hogere belastingopbrengsten	0,4	0,8	0,4
Verkoop pand	0,5	0,6	0,1
Btw teruggave	0,0	0,5	0,5
Overige vnl bedrijfsvoering	-0,2	2,0	2,2
	-1,4	3,3	4,7

Naar onze mening is het gerealiseerde resultaat ten opzichte van de tussentijdse rapportage als fors te kwalificeren. Samengevat is het resultaat en opzichte van de burap in de laatste maanden van het jaar met circa € 4,7 miljoen verbeterd. Het is wenselijk nader te analyseren op welke wijze de voorspelbaarheid van het resultaat kan worden begroot. Hierbij spelen veel aspecten een rol, zoals de vraag of alle prestaties zijn uitgevoerd, wat is de discipline ten

aanzien van het rapporteren van overschotten in budgetten. Hoewel in de analyse een substantieel deel als 'incidenteel' kan worden gekwalificeerd, zitten hierin ook elementen die behoren bij de bedrijfsvoering. Naar onze mening kan hierop uw organisatie zich verder verbeteren. Overigens is ons medegedeeld dat al diverse maatregelen in 2011 zijn getroffen om de voorspelbaarheid van het jaarresultaat te vergroten.

Voor een nadere toelichting op de afwijkingen verwijzen wij naar de financiële toelichting bij de programmaverantwoording.

4.3 Analyse van de financiële positie

Het eigen vermogen bedraagt per jaareinde 2010 - inclusief het resultaat over 2010 - € 29,7 miljoen. Het eigen vermogen is als volgt te specificeren:

(* € miljoen)	2010	2009	Vershil
Algemene reserve	2.870	2.831	39
Bestemmingsreserve tariefsegregalisatie	24.658	23.795	541
Overige bestemmingsreserves	628	628	-
Rekeningresultaat (nog te bestemmen)	1.567	(824)	2.391
Totaal vermogen	29.723	26.430	2.971

In de jaarrekening is een samenvatting opgenomen van de (maximale) reservepositie van de bestemmingsreserve(s).

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van het waterschap is. Dit is van belang als er zich een financiële tegenvaller voordoet. Een goed weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller direct leidt tot hogere lasten. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de aanwezige weerstandscapaciteit (de middelen om tegenvallers te kunnen bekostigen). Voor een goede beoordeling van de financiële positie dienen ook de niet uit de balans blijvende risico's, zoals deze uit de risicoparagraaf blijken, in ogenschouw te worden genomen.

Op basis van het weerstandsvermogen, rekening houdend met de totale reservepositie, het huidige financiële beleid en de in de paragraaf weerstandsvermogen omschreven risico's heeft u in uw verslag terecht geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van een ruim voldoende niveau is.

4.4 Informatiewaarde van de jaarstukken

Het jaarverslag bevat over het algemeen beleidsevaluerende en programmagerichte, inhoudelijke, informatie terwijl de jaarrekening financiële informatie bevat. In het jaarverslag van uw waterschap zijn deze elementen afzonderlijk opgenomen.

Conform de hiervoor geldende voorschriften is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijke voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen

tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de informatiewaarde van de jaarrekening van een goed niveau is.

5 Informatie uit hoofde van onze functie als externe accountant

In onderstaand schema hebben wij een aantal onderwerpen opgenomen die u als regionaal college behulpzaam kunnen zijn bij het invullen van uw controlerende rol.

Aandachtsgebied	Mededeling
<p>Algemeen aanvaarde controlestandaarden</p> <p>De jaarrekening is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Onderdeel van onze controle is het uitvoeren van een evaluatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen teneinde de mate en diepgang van onze controlewerkzaamheden te plannen.</p>	<p>Bij de jaarrekening 2010 zullen wij een goedkeurende controleverklaring afgeven inzake de getrouwheid en rechtmatigheid.</p>
<p>Belangrijke verslaggevinggrondslagen</p> <p>Wij beoordelen de keuze van en de wijzigingen in belangrijke verslaggevinggrondslagen en controleren de toepassing van het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW).</p>	<p>Er hebben zich in 2010 geen belangrijke wijzigingen voorgedaan in de gehanteerde verslaggevinggrondslagen.</p>
<p>Beoordelingen en schattingen door het bestuur</p> <p>Voor het opstellen van de jaarrekening moeten vaak schattingen worden gemaakt. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het dagelijks bestuur.</p>	<p>Wij stellen vast of het algemeen bestuur is geïnformeerd over de door het dagelijks bestuur gehanteerde werkwijze bij het maken van schattingen die van bijzonder belang zijn voor de jaarrekening. Tevens rapporteren wij omtrent ons oordeel over de aanvaardbaarheid van die schattingen.</p>

Aandachtsgebied	Mededeling
<p>Controleverschillen</p> <p>Wij informeren het algemeen bestuur over controleverschillen (gecorrigeerd of niet) die wij tijdens onze controle hebben vastgesteld en die naar ons oordeel individueel dan wel gezamenlijk een belangrijke invloed hebben op de financiële verslaggeving door het waterschap. Wij informeren het algemeen bestuur eveneens omtrent niet-gecorrigeerde controleverschillen waarvan het dagelijks bestuur heeft aangegeven dat zij van oordeel is dat deze zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel.</p>	<p>In dit verslag zijn de niet-gecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden opgenomen geconstateerd tijdens onze controle.</p>
<p>Onze mening over de gehanteerde waarderingsgrondslagen en naleving van wettelijke bepalingen en richtlijnen voor de financiële verslaggeving</p> <p>Wij bespreken met het dagelijks bestuur de kwaliteit, en niet alleen de aanvaardbaarheid, van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving.</p> <p>In deze bespreking komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen; - schattingen, beoordelingen en onzekerheden; - bijzondere transacties; - waarderingsgrondslagen met betrekking tot significante jaarrekening-posten, inclusief het tijdstip waarop transacties plaatsvinden en de periode waarin die worden verantwoord. 	<p>De gekozen waarderingsgrondslagen zijn aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekening-posten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.</p>

Aandachtsgebied	Mededeling
<p>Discussies met het management omtrent belangrijke alternatieve verwerkingswijzen</p>	<p>Wij rapporteren omtrent alle discussies die wij met het management hebben gevoerd omtrent de binnen de algemeen aanvaarde verslaggevingsgrondslagen mogelijk alternatieve verwerkingswijzen met betrekking tot belangrijke onderwerpen (zoals alternatieven voor verantwoording, waardering, presentatie en toelichting).</p>
<p>Verslaggeving omtrent belangrijke ongebruikelijke transacties en controversiële aangelegenheden of nieuwe ontwikkelingen</p>	<p>Wij stellen vast of het algemeen bestuur is geïnformeerd over de gehanteerde werkwijze met betrekking tot de verslaglegging omtrent belangrijke ongebruikelijke transacties en de gevolgen van de verwerking van belangrijke controversiële aangelegenheden of nieuwe ontwikkelingen, waarvoor geen gezaghebbende regelgeving of algemeen aanvaarde grondslagen bestaan.</p>
<p>Werking van de interne beheersingsmaatregelen (waaronder de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking) Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.</p>	<p>De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Zie voorts paragraaf 3.2.1 van dit verslag voor onze bevindingen met betrekking tot het interne beheersingssysteem.</p>

Aandachtsgebied	Mededeling
<p>Verschillen van inzicht met het management over administratieve en verslaggevingskwesties</p>	<p>Er waren geen verschillen van inzicht met het management over de waarderingsgrondslagen, de financiële administratie, de verslaggeving of onze controlewerkzaamheden.</p>
<p>Overleg met andere accountants/deskundigen</p>	<p>Er heeft vaktechnisch overleg plaatsgevonden met de accountant van Gemeenschappelijke Regeling Tricijn te Harderwijk.</p>
<p>Moeilijkheden in de uitvoering van de controle</p>	<p>Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die de uitvoering van onze controle in belangrijke mate hebben bemoeilijkt.</p>
<p>Fraudes en illegale handelingen</p>	<p>Hoewel hier niet specifiek op gericht, hebben onze controlewerkzaamheden het afgelopen jaar geen fraudes of andere illegale handelingen, uitgevoerd door het management of andere werknemers, aan het licht gebracht.</p>
<p>Onze onafhankelijkheid Onafhankelijkheid is naast deskundigheid een van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Wij hechten aan onze reputatie op het gebied van deskundigheid en onafhankelijkheid. Wij kennen een groot aantal maatregelen, vastgelegd in een continu geactualiseerde database, die de onafhankelijkheid dienen te waarborgen. Periodiek wordt de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften beoordeeld, bijvoorbeeld ten aanzien van potentieel conflicterende diensten en de financiële onafhankelijkheid. Onze professionals moeten jaarlijks hun onafhankelijkheid bevestigen.</p>	<p>Wij voldoen op alle punten aan de onafhankelijkheidsregelgeving die op ons van toepassing is.</p>